

1

Togad, kad man apritēja četrdesmit gadu, es zaudēju prātu. Agrāk es, tāpat kā visi citi, izlikos, ka esmu normāls. Īstais neprāts sākas tad, kad beidzas sociālā komēdija. Tas notika pēc manas otrās šķiršanās. Man bija palicis nedaudz naudas, biju pametis savu zemi. Es biju mīlējis, mīlētu vēl, taču cerēju iztikt bez mīlestības, šīm “smieklīgajām jūtām, ko pavada neķītras kustības,” kā teicis Teofilis Gotjē. Starp citu, es biju pārstājis lietot visas smagās narkotikas – neredzu iemeslu, lai mīlestība būtu izņēmums. Pirmo reizi mūžā tagad dzīvoju viens un biju apņēmies to kādu brīdi izbaudīt. Iespējams, ka es līdzinājos savam ļumīgajam gadsimtam. Atzīstu, ka dzīvot bez mugurkaula ir apnicīgi. Nezinu, kā citi bezmugurkaulnieki ar to tiek galā. Esmu uzaudzis šķirtā ģimenē, pēc tam izšķīru pats savējo. Man nebija ne dzimtenes, ne sakņu, ne saikņu, tikai aizmirsta bērnība, no kuras palikušas samākslotas fotogrāfijas, un portatīvais dators ar *wifi* pieslēgumu, kas manī radīja ilūziju, ka esmu pieslēdzies visai pārējai pasaulei. Amnēziju es noturēju par brīvības augstāko pakāpi – mūsdienās tā ir visai izplatīta kaite. Es ceļoju bez bagāžas un mitinājos mēbelētos dzīvokļos. Vai jūs uzskatāt, ka dzīvot mājās, kuras pats neesat iekārtojis, ir briesmīgi? Nepiekrītul Drausmīgi ir stundām kļīst pa veikaliem un nespēt izvēlēties īstos krēslus. Mašīnas arī mani vairs neinteresēja.

Manī izraisa nožēlu veči, kas salīdzina savus spēkratus, – laiks, ko viņi izšķiež, uzskaitīdami dažādas automašīnu markas, ir satricecošs. Es lasīju kabatas formāta izdevumus un dažus teikumus pasvītroju ar lodīšu pildspalvu, pēc tam abus izmetu atkritumu kastē (grāmatu un pildspalvu). Es centos visu paturēt tikai galvā, man šķita, ka lietas mani apgrūtinā, un uzskatu, ka domas arī, turklāt tās aizņem vēl vairāk vietas. Kādas Parīzes priekšpilsētas mēbeļu noliktavā no viļņota skārda glabājās mani vecie televizori, iepakoti kartona kastēs. Laika plānotājā svītroju ārā nodzīvotās dienas gluži kā cietumnieks uz kameras sienām. Tā kā vairs nelasīju franču avīzes, jaunumus uzzināju ar lielu nokavēšanos. “Ak tā? Edijs Barklajs ir miris?” Nedēļām ilgi negāju ārā no mājas, pieslēdzies pasaulei caur aptieku mājas lapām vai sērfojot tīmeklī. 2005. gadā neko nebiju ēdis. Man likās, ka esmu ticis vaļā no pagātnes tāpat kā no sievietes – gļēvi un acīs neskatoties. Biju iedomājies, ka esmu pasaules pilsonis. Eiropu es uzskatīju par vecu vēstures pieminekli, ko var apmeklēt bez gida, vienīgi ar pārnēsājamo GPS – melnu kastīti, no kuras atskan barga sievietes balss: “Pēc piecsimt metriem nogriezieties pa labi!” Es rakstīju pastkartes un tās nenosūtīju. Tās krājās kurpju kastē kopā ar atklātnēm, kas pienāca ar spiedogu “Nosūtīts atpakaļ, adresāts šeit nedzīvo”. Centos izvairīties no skumjām, taču pēc komandas neko nevar aizmirst. Īsti nezinu, kāpēc jums to visu stāstu. Vispār es gribētu jums pavēstīt, kā es nonācu pie atziņas, ka skumjas ir nepieciešamas.

2

Mans amats par tādu īsti nebija saucams, pat tā apzīmējums ir nožēlojams – talantu mednieks. Mani algoja, lai es atrastu visskaistāko meiteni pasaulē, un Krievijā tādu bija tik daudz, ka izvēle sagādāja grūtības. Reizēm man likās, ka esmu parazīts, kontrabandists vai savedējs, tāds kā maitasputns, kas pārtiek tikai no svaigas miesas, kapteinis Ahabs, kura baltajam valim ir vārds Mirjana, Ļuba vai Varvara. Mana profesionālā izaugsme bija atkarīga no dažiem auguma izmēriem, krūšu apkārtmēra, muguras izliekuma vai šķelmīga profila. Vienā acu uzmetienā biju spējīgs novērtēt draiski uzrautu deguntiņu, saldās lūpas, izvēlvētu pieri, zelta kūniņā ieslēpušos taureni. Es meklēju pareizās attiecības starp acu attālumu un kakla garumu, perfektu nesaskaņu starp tikko veidoties sākušu krūšu un atslēgas kaula trauslās iedobes nevainību. Skaistums ir matemātisks vienādojums: attālumam starp deguna pamatni un zodu, piemēram, jābūt tādām pašām kā attālumam no pieres augšējās līnijas līdz uzacīm. Ir likumi, kas jāievēro, un viens no tiem ir zelta griezum (1,61803399) – attiecība starp Heopsa piramīdas augstumu un pusi no tās pamatnes. Ja jūsu auguma garumu daļa ar attālumu no nabas līdz zemei, ir jāiegūst šis skaitlis, un tāds pats ir jāiegūst arī tad, ja attālumu no nabas līdz zemei daļa ar attālumu no nabas līdz galvasvirasai. Citādi jūs neesat lietojama.

Savas dienas vadīju ļoti vienkārši: no rīta ilgi gulēju, tad ap diviem pavisam putrainains piecēlos, pēcpusdienā devos uz kastingiem un fotoseansiem, vakarā dalīju vizītkartes. Mans paraugs bija Dominiks Galā – slavenais francūzis, kurš 1987. gadā atklāja Klaudiju Šiferi kādā Diseldorfas diskotēkā. Man gadījās satikt Dominiku pludmalē Sentbartelmī, kur viņš vadīja dienas, kad 43 gadu vecumā bija devies pelnītā atpūtā; visai valdzinošs tips, itin labi saglabājies, ja ņem vērā, ka divdesmit mūža gadus bija pavadījis miega badā. Skaistuļu rekrutētāju amats ir grūts – cik reižu gan man nebija licies, ka esmu atradis īstu pērli, nākotnes topmodeļi, gadsimta augumu, taču, pienācis tuvāk, ieraudzīju apvītušu, piņņainu, resnu būtni ar neizteiksmīgu zodu, pietūkušām potītēm, retiem matiem, pustukšām krūštura bļodiņām un kājām iksā. Dominiks Galā mēdza atkārtot sagrozītu Oskara Vailda teicienu: “Neuzticies pirmajam iespaidam, jo tas vienmēr ir maldīgs.” Klaudija Šifere galīgi ne pēc kā neizskatījās, kad Dominiks viņu ieraudzīja tirināmies Vācijas deju placī. Liela friču stādaiga, kādu ir tūkstošiem, pleciem tikpat kantainiem kā zobi. Taču viņš spēja saskatīt Klaudijā potenciālu jauno Bardo. Tāpat kā Gija, gruzīnu mednieks, kas Ņižņijnovgorodā atklāja Natāliju Vodjanovu, vai armēnis Tigrans, kura pārziņā ir visa jauno modeļu vervēšana Maskavā, – viņam ir ass skaatiens, labs deguns un sakari. Kurš katrs, kas iedomājas, šeit nemaz nevar nodarboties ar modeļu meklēšanu, ir jāatrod pareizā piekļuve, jāuztur kontakti un jāievēro daži likumi. Lūk, seši galvenie.

1. Nedrīkst seksuāli izmantot meitenes (to drīkst tikai tad, ja viņas pašas uzprasās).
2. Nekādā gadījumā nedrīkst prasīt mobilā tālruņa numuru meitenēm, kurām jau ir līgums ar Giju vai Tigranu.

3. Jāpārvietojas tikai mašīnā ar šoferi un miesassargiem.
4. Netuvoties meitenēm, kas naktī nēsā saulesbrilles.
5. Nelietot kokainu.
6. Un galvenais – nekādā gadījumā neiemilēties.

Fotogēniskums ir noslēpumains. Dažas meitenes, kas lieliski izskatās, fotogrāfijās ir neizteiksmīgas. Tādas labāk izdrāzt, bet līgumu nepiedāvāt. Pašas spilgtākās meitenes, piens un asinis, nepiesaista gaismu, bet parasta meiča, nu galīgi nekāda, ar apaļu degunu un iedubušām acīm, var izrādīties ienesīga, ja vien viņai piemīt šī debesu dāvana – patikt fotoaparātam. Tas ir atkarīgs no kaulu uzbūves un no rakstura, no ēnas, kas krīt uz vaigiem, no zoda, kas pauž apņēmību, no melanholiskas vai savvaļnieciskas izturēšanās. Tāpēc es nekur nesperu ne soli bez vecā labā polaroīda. Digitālie fotoaparāti visu noplacina un matus padara speķainus. Par pirmo fotosēriju žurnālā “*Face*” Keita Mosa var pateikties Korinnai Dejai, kura ieraudzīja Keitas bildi, ko Sāra Dukasa no Londonas aģentūras *Storm* bija ar polaroīdu fotografējusi Ņujorkas lidostā. Mazajai angļietei toreiz bija četrpadsmit gadu, un viņa sapņoja kļūt par stjuarti; šodien viņa pelna trīsdesmit miljonus mārciņu gadā (bet tas, kurš viņu nomedija, saņem 10 % no viņas nopelnītā! Ak, es arī tā gribētu!). Nezinu, vai tagad Keita Mosa vairs izmanto reisa lidmašīnas.